డైనింగ్ టేబిల్

ఎండ నిప్పులు చెరుగుతోంది.

నిప్పు తొక్కిన కోతుల్లా - కార్లు, బస్సులు, రిక్షాలు, సైకిళ్ళూ రొదచేస్తూ రోడ్డు మీద ఉరుకులూ పరుగులూ పెడుతున్నాయి; ఎండకి కార్లో కూర్చున్నవాళ్ళూ ఉడుకుతున్నారు; బస్సుల్లో, రిక్షాల్లో, స్కూటర్లమీద, సైకిళ్ళమీద ఉన్నవాళ్ళూ ఉడుకుతున్నారు. ఉస్సురుస్సు రంటున్నారు, చెమటలు గక్కుతున్నారు, గొడుగుల్లో, చెప్పుల్లో నడిచేవాళ్ళు పరుగు లాటి నడక నడుస్తున్నారు.

రోడ్డుపక్క ఐస్‌ఫ్రూట్ లమ్మే కుర్రాడూ, సోడా అమ్మేవాడూ ఎండ యింకో రెండు గంటలు యిలాగే మండితే బావుండుననుకున్నారు. ఎయిర్ కండిషన్డు హోటళ్ళ వాళ్ళూ, కూల్ డ్రింక్ షాపుల వాళ్ళుకూడా ఆ మాటే అనుకున్నారు.

పేవ్‌మెంటుమీద చెప్పులు కుట్టే ముసలాడు - "పెపంచకంలో పాపం పెరిగిపోనాది; పోగాల మొచ్చినాది; నేకపోతే ఈ ఎండేటి!" - అనుకున్నాడు.

ఎయిర్ కండిషన్డ్ కారులో, షూటింగ్ కెళ్ళున్న సినీతార చలవ కళ్ళద్దాల్లోంచి బయటికి చూస్తూ - "ఎండ బాగా వున్నట్టుందే!" అనుకుంది.

రోజూ మంటల మధ్య నడిచేవాళ్ళకీ, రోజూ నిప్పులు మింగేవాళ్ళకీ ఎండంటే భయమేముంటుంది? అలాంటి వాళ్ళు నలుగురు – నిప్పులు చెరుగుతున్న ఆ ఎండలో, – నిప్పులు పరిచిన ఆ రోడ్డు మీద – ఒక పెద్ద డైనింగ్ టేబిల్ మోసుకుపోతున్నారు.

తలమీద గుడ్డలు చుట్టగా చుట్టి, టేబిల్ తలకిందు చేసి, నలుగురూ నాలుగు మూలలు ఎత్తుకున్నారు. చేతులూపుకుంటూ, టేబిల్ బరువు జాగ్రత్తగా బాలెన్స్ చేస్తూ చకచకా నడుస్తున్నారు. ఆ నడక లయ తప్పినా, నలుగురిలో ఎవరు బెసిగినా టేబిల్ పడిపోయే ప్రమాదముంది. కాని వాళ్ళ కలాంటివి మొయ్యడం అలవాటే.

టేబిల్ వెడల్పు తక్కువగా, పొడుగెక్కువగా వుంది. నాలుగు మూలలా ఏటవాలుగా వున్న టేబిల్ కోళ్లు ఎండలో ధగధగా మెరుస్తున్నాయి. ఆ టేబిల్ మీద కనీసం ఎనిమిది మంది తేలిగ్గా భోంచెయ్యొచ్చు.

ముందువేపు కుడికొమ్ముని కాసిన వీరయ్యకి అలుపొచ్చింది. తెగ రొప్పుతున్నాడు, చెప్పుల్లేని కాళ్ళు ఎండకి ఉడుకుతున్న తారురోడ్డుకి అంటుకుపోతున్నాయి, తెగిపోయిన చెప్పులు కుట్టించుకుందామంటే పొద్దున పావలా అడిగారు. పదిహేను పైసలిస్తానన్నాడు. ఎవరూ కుట్టమన్నారు, చేసేది లేక చెప్పులింట్లో పారేసొచ్చాడు.

"ఏందిరా ఈరయ్యా తింగిరి నడక నడుత్తున్నావ్? బల్లపడకొడతావా ఏంటి కొంప దీసి?'' అన్నాడు – వెనక పక్క ఎడమ మూలనున్న పానకాలు.

"బల్ల కిందడితే యింకేమన్నా వుందా? – బల్లకి గోరంత గీతడిందా సావుకారు సంపేత్తాడు!"– అని హెచ్చరించాడు వీరయ్యకి ఎడంపక్కనున్న సుబ్బడు.

వీరయ్య ఏమీ మాట్లాడలేదు; ఈ ఎండ అతని కేమీ లెక్కలోనిది కాదు. ఎండలో బరువులు మొయ్యడమూ అతనికి కొత్త కాదు. కాని మండుతున్న ఎండకి తోడు, నెత్తినున్న బరువుకి తోడు, కడుపులో ఆకలి మండుతోంది. నిన్న పొద్దుననగా తిన్న కూడు. నిన్న కూలేమీ దొరకలేదు. రాత్రి మిగిలిన గిద్దెడు నూకల్తోనూ కాసిన జావ పిల్లలకే సరిపోలేదు. తనూ, పెళ్ళామూ పస్తే – పొద్దు పొడవగానే లేచి బయల్దేరి తిరగ్గా తిరగ్గా, యిప్పటికి కూలి దొరికింది.

"ఏందెహె పెళ్ళినడకలు నడుత్తున్నారు? ఇట్టా అయితే అయినట్టే; యింకా అరమైలు దూరముంది. నడవండి నడవండి!'' – అని కసిరాడు వెనకవేపు కుడికొమ్ము కాసిన గంగరాజు.

ముందున్న యిద్దరూ నడక వేగం పెంచితే గాని, వెనక వాళ్ళు వేగం పెంచలేరు. గంగరాజు కసిరింది ముందున్న వాళ్ళనే." "నన్నేం సెయ్యమంటావురా, ఇయ్యాల ఈరిగాడు పెళ్ళినడకలు నడుత్తున్నాడు. ఆడు అడుగెయ్యంది నేనేం సెయ్యను?" – అని గునిశాడు, సుబ్బడు.

అక్కడికీ వీరయ్య ఏమీ మాట్లాడలేదు. మాట్లాడే వోపిక లేదు, తల్లోంచి కారుతున్న చెమట తుడుచుకుంటూ, రొప్పుతూ ఉమ్మూసి ఓపిక కూడగట్టుకుని, నడక పెంచాడు. దాంతో మిగతా ముగ్గురూకూడా వేగం పెంచారు.

"అద్గదీ అట్టుండాలి – ఇప్పుడు ఏడందుకుంది ఈరయ్య మావకి!" – అని సరసమాడాడు పానకాలు.

"సరేగానొరే, ఈ టేబిల్ కరీదెంతుంటుందంటా? – వందరూపాయలుంటుందా? – అనడిగాడు గంగరాజు.

"ఓరి ఎఱ్ఱిమొకమా, వంద రూపాయలకి ఒక కోడు రాదు; ఈ కఱ్ఱేంటనుకున్నా– రోజు వుడ్డు – ఆయిదొందలకి పైన తక్కువ వుండదు; బొరువు సూదరాదూ? కఱ్ఱలాగుందా? ఇనుమునాగుంది సూడు" – అన్నాడు సుబ్బడు, తన తెలివితేటల్ని ప్రదర్శిస్తూ,

"ఓర్నాయనో, అయిదొందలే! ఒరే నాకు తెలవ కదుగుతానూ, కూడు దినే బల్లకి యింత కరుసెందుకురా?"– మళ్ళా ఓ ధర్మ సందేహమొచ్చింది గంగరాజుకి.

ఈ సారి పానకాలందుకున్నాడు – "ఈ టేబులు సేయించిందెవుడనుకున్నావ్...? నరిసిమ్మం. నరిసిమ్మమంటే ఎవుడనుకున్నావ్? ఆడికి నాలుగు పేక్టరీ లుండయ్. ఈ సిటీ మొత్తమ్మీద ఆణ్ణిమించిన సావుకారు లేడు".

"ఎంత సావుకారైతే మటుకి. ఆడు తినేదీ అన్నమేగా? ఎండీ బంగారం తినడుగా?" – అన్నాడు గంగరాజు.

"ఓరి పిచ్చెదవా, అసుమంటోళ్ళు ఏం తింటారో నీకేం తెలుసురా, ఆళ్ళింటో ఒక పూట తినే తిండి కరీదెడితే నీకూ, నాకూ నెలరోజులు గడుత్తుంది – ఎండి, తిన్నా బంగారం తిన్నా ఆల్లే తినాల. మనమేటి తింటాం? మట్టి!" – అన్నాడు సుబ్బడు.

పానకాలు వేదాంతం మొదలెట్టాడు – "అది పిచ్చిమాటరా సుబ్బడూ! ఆళ్ళు తినేదాళ్లు తింటారు; మనం తినేది మనం తింటాం. ఆళ్ళు ఎండీ, బంగారం మింగితే, మనం గంజినీళ్ళు తాగుతాం. బెమ్మ దేవుడు ఆళ్ళ మొకానట్టా రాత్తే, మన మొకానిట్టా రాశాడు. ఆ రాత మారవటం ఎవడి తరమూ కాదు".

వీరయ్యకి ఈ గొడవలేం నచ్చలేదు; పానకాలు వేదాంతమసలు నచ్చలేదు. కడుపు మండుతోంది; ఎదురు వాదం మొదలెడదామనుకున్నాడు; కాని ఓపిక లేక ఊరుకుండిపొయ్యాడు. పస్తులుండటం తనకీ కొత్తేమీ కాదు. కానీ ఇవ్వాళెందుకో మరీ నీరసంగా వుంది. "ఒంటో సత్తువ తగ్గిపోయింది" – అనుకున్నాడు తనలో తాను. మరి కాస్తదూరం నడిచాక – "ఎక్కడ్రా ఈ నరసిమ్మం యిల్లు? గంటనుంచీ నడుత్తున్నాం, ఎక్కడా అయిపు లేదే?" – అన్నాడు చిరాగ్గా,

"బయల్దేరి పావుగంట కాలేదు అప్పుడే గంటలాగుందేరా నీకు? ఏంటివ్వాళ మరీ జావకారి పోతున్నావ్?" – అన్నాడు పానకాలు హేళనగా,

వీరయ్య మారు మాట్లాడలేదు. వెనకడుగువేస్తే ఇలాగే తోటివాళ్ళు హేళనచేస్తారని – పళ్ళబిగువున, శక్తంతా కూడగట్టుకుని నడుస్తున్నాడు. "నిజంగా సుబ్బడన్నట్లు ఈ బల్ల ఇనుములాగే వుంది, ఇంత బరువుందేంటి?'' – అనుకున్నాడు; ఈ బల్ల ఖరీదు అయిదొందలుంటందట అన్నాడు సుబ్బడు. నాయనో! కూడు తినే బల్ల అంత కరీదా?

మొన్నొకనాడు అన్నాలు తినే వేళ – కోళ్ళూడి పోయిన పీట చెక్కకోసమూ, చిరిగిన చాప ముక్క కోసమూ, పిల్లలు నలుగురూ పోట్లాడుకుంటే, తనకి తిక్క రేగి వాళ్ళందర్నీ పట్టుకొని చావగొట్టాడు. కాఫీ హోటల్లో బల్ల మీద కాఫీ, టిఫినూ తీసుకోడమేగాని – యిట్లాంటి బల్ల మీద తనెప్పుడూ భోంచేసి ఎరగడు. "కుర్చీల్లో కూకుని చాకులూ, గరిటిల్తో తింటారంట – ఎట్టా తింటారో ఏంటో! కోడి కోడీ కత్తుల్తో ముళ్ళ గరిటిల్తో పీక్కు తినేత్తారంట – ఎట్టా తింటారో!"

"తప్పుకోయెహె కుంటి నాయాలా!" – వీరయ్య ఉలిక్కిపడ్డాడు. సుబ్బడు ముందు నడుస్తున్న కుంటి ముసలాణ్ణి గద్దించాడు. బక్కగా తోలు కప్పిన బొమికల గూడులా వున్న ఆ ముసలాడు, తడబడుతూ పక్కకి తప్పుకున్నాడు.

"ఆ ముసలాడి మీద అంత కోపమెందుకురా పాపం?"– అన్నాడు గంగరాజు.

"లేకపోతే ఏంటెహె అడుక్కునే ఎదవ! – బేగి నడవనూ నడవడు; తప్పుకోనూ తప్పుకోడు; ఇందాకట్నించీ అడ్డమొత్తన్నాడు!"

వీరయ్యకి అడుక్కునే ముసిలాడి మీద జాలేసింది. సుబ్బడి మీద కోపమొచ్చింది. కానీ ఏమీ అనలేక పోయాడు.

సెంటరొచ్చింది. నాలుగు వేపుల్నించీ బస్సులూ కార్లూ, రిక్షాలూ, సైకిళ్ళూ, వస్తున్నాయి. పోలీసు చెయ్యడ్డం పెట్టి ఆపేశాడు; ట్రాఫిక్ క్లియరయ్యే వరకూ రోడ్డు దాటటానికి వీల్లేకపోయింది. అక్కడే నిలబడిపోయారు. నిలబడితే మరీ బరువెక్కువైనట్టుంది. పక్క కెళ్లి కాస్సేపు దింపితే బావుండు ననుకున్నాడు వీరయ్య. కాని ఆ మాట పైకనలేకపోయాడు.

సెంటర్ దాటి కొంతదూరం నడిచి, కుడి పక్క వీథిలోకి మళ్ళాక అప్పుడొచ్చింది నరసింహం యిల్లు. "హమ్మయ్య!" – అనుకుని నిట్టూర్చాడు వీరయ్య. పానకాలు

చెప్పినట్టు – నరసింహం ఆ సిటీలోకల్లా ధనవంతుడు కాకపోయినా, బాగా ధనవంతుడే, గేటుకీ, యింటికీ వంద గజాల దూరముంది. పెద్ద మేడ; పోర్టికోలో ఆగి మెల్లగా, జాగ్రత్తగా టేబుల్ దింపారు తల మీద వెయ్యి టన్నుల బరువు తొలగించినట్టయింది వీరయ్యకి.

"హమ్మయ్య!" అని నిట్టూర్చి తల మీద చుట్టిన తుండుగుడ్డ తీసి మొహం తుడుచుకున్నాడు.

లోపల్నించి నౌకరొచ్చి – "టేబుల్ లోపలికి తెమ్మంటన్నారయ్యగారు"– అన్నాడు ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టుగా.

వీరయ్యకి కోపమొచ్చింది. "లోపలికి తేవాల్సిన పని మాకు లేదు; మీరే పెట్టుకోండి" – అందామనుకున్నాడు. కాని అప్పటికే మిగతా ముగ్గురూ తలొక పక్కనా పట్టుకుని టేబుల్ మెల్లగా లేపారు. "అట్టా నిలువుగుడ్డేసుకుని సూత్తావేంటి, రాయెహె!" – అని సుబ్బడు కసరటంతో తనూ వెళ్ళి ఒక మూల పట్టుకున్నాడు.

టేబుల్ ఏటవాలుగా పట్టుకుని అతిజాగ్రత్తగా గుమ్మాలకి తగలకుండా ఒక పెద్ద హాలు, నాలుగు గదులూ దాటించి, భోజనాల గదిలోకి చేర్చారు. ఆ యిల్లూ, ఆ రంగులూ, ఆ సోఫాలూ, ఆ సామాను చూస్తే వీరయ్యకి కళ్ళు తిరిగి పోయాయి. టేబిల్ చుట్టూ అందమైనవి, సరి కొత్తవి ఎనిమిది కుర్చీలు కూడా అమర్చారు. ఇప్పటికిప్పుడు ఈ కుర్చీలో కూకుని, ఈ బల్లమీద మాంచి తిండెట్టుకుని, కడుపు నిండా తింటే ఎంత బాగుంటది – అనుకున్నాడు వీరయ్య.

డ్రాయింగ్ రూమ్‌లో సోఫాలో జారగిలబడి, చుట్ట తాగుతూ కూర్చున్న నరసింహం – సిల్కు లాల్చీ జేబులోంచి నాలుగు రూపాయి కాగితాలు తీసి సుబ్బడి చేతికిచ్చాడు. సుబ్బడు తెల్లబోయి– "ఇదేంటి దొరా నాల్రూపాయలా?"– అన్నాడు.

"అవున్రా! నలుగురికీ నాలుగు! చాలదా ఏం?"– అని ఉరిమాడు నరసింహం.

సుబ్బడేమీ బదులు చెప్పలేకపోయాడు.

"కనీసం మనిషికి రూపాయన్నర యివ్వాలి. ఎండలో రెండు – మైళ్ళు మోసుకొచ్చాం" అన్నాడు వీరయ్య.

"చస్తే యివ్వను; నాల్రూపాయలే ఎక్కువ; నోర్మూసుకుని పొండవతలకి!" – అన్నాడు నరసింహం.

ఆకలితో కడుపు మండుతున్న వీరయ్యకి కోపంతో యింకా మండింది. ఒకడుగు ముందు కేసి – "అవున్లెండి! మీ రెందుకిత్తారు? యివ్వరు...! మాలాటోళ్ళ నోళ్ళు కొట్టక పోతే యింతింత మేడలెట్టా కడతారు, ఇసుమంటి బల్లల మీద కూకుని పూటకి యాభై రూపాయల తిండెక్కడ తింటారు"?– అన్నాడు.

నరసింహం గభాల్న సోఫాలొంచిలేచివచ్చి చాచికొట్టాడు. ఉంగరాల చేతి దెబ్బకి వీరయ్య అదిరిపోయాడు. కళ్ళు బైర్లు కమ్మాయి. పానకాలు గబగబా ముందుకొచ్చి వీరయ్యను పడకుండా పట్టుకున్నాడు.

నరసింహం కోపంతో ఊగిపోతూ – "తిండికి లేని వెధవలకి ఇంత పొగరా? ఎవడితో మాట్లాడుతున్నాననుకున్నావు రాస్కెల్! ఇంకా ఇక్కడున్నావంటే డొక్క చీలుస్తాను ఫో! బయటికి!" – అని గర్జించాడు.

మిగతా ముగ్గురు మరేం మాట్లాడ లేక వీరయ్యను తీసుకొని మెల్లగా బయటి కొచ్చేశారు.

గేటుదాటి బయటి కొచ్చాక, రోడ్డు ప్రక్కనున్న పంపు దగ్గర కెళ్ళి నీళ్లు దోసిట్లో తీసుకొని పుక్కిలించి వూశాడు వీరయ్య. ఊసిన నీళ్ళు ఎర్రగా వున్నాయి పన్నేదో కదిలి రక్తమొస్తోంది; మరో రెండు సార్లు పుక్కిలించి నీళ్ళు తాగాడు.

"ఇంత ఎదవపని చేశావేరా ఈరయ్యా? ఆ నరసిమ్మం ఎక్కడ, మనమెక్కడ? అంతటోడ్ని పట్టుకుని అట్టా మాట్టాడితేవూరుకుంటాడా మరి, కొట్టక?" – అన్నాడు సుబ్బడు. వీరయ్య ఏమీమాట్లాడలేదు.

సుబ్బడు జేబులోంచి రూపాయి తీసి – "యిదిగో నీ రూపాయ్" – అని వీరయ్య కివ్వబోయాడు.

వీరయ్య పుచ్చుకోలేదు; ఆ రూపాయి పుచ్చుకో బుద్ధికాలేదు. "నాకొద్దు" – అన్నాడు. ఎవరితోనూ మాట్లాడ బుద్ధికాలేదు. మిగతావాళ్ళు పిలుస్తున్నా వినిపించుకోకుండా గబగబా ముందుకి సాగిపోయాడు.

ఓపికున్నంతమటుకూ అలా నడుస్తూనే వున్నాడు; తల బరువుగా వుంది; కడుపులో మంట. నోరు మంట, కాళ్ళు లాగుతున్నాయి. "ఇవాళ కూడా పస్తే. జేబులో డబ్బులేకుండా యింటికెట్టా ఎల్లను?" అనుకున్నాడు. ఇంట్లో పెళ్ళాం బిడ్డలు

తాను తేబోయే డబ్బుకోసం ఎదురు చూస్తూంటారు, తను డబ్బు తెస్తేనే పొయ్యిలో పిల్లి లేస్తుంది.

దారిలో రోడ్డు పక్క ఒక చెట్టుకింద దుమ్ములో చతికిలబడ్డాడు. ఆకలి – అలసట – బాధ; – తుండుగుడ్డ పరుచుకుని పడుకున్నాడు. బరువుగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

ఒక పెద్ద డైనింగు టేబిల్ చుట్టూ ఎనిమిది కుర్చీల్లో – రాక్షసుల్లా ఉన్న ఎనిమిది మంది నరసింహాలు కూర్చుని, తననీ, తన పెళ్ళాం బిడ్డల్నీ బల్లమీద పడుకోబెట్టి, కత్తుల్తో, ముళ్ళ గరిటెల్తో పీక్కుతింటున్నట్టు కలొచ్చింది వీరయ్యకి – ఉలిక్కిపడిలేచాడు.

రోడ్డు మీద కార్లూ, బస్సులూ, రిక్షాలూ, సైకిళ్ళూ తెగతిరుగుతున్నాయి. ఎండ తగ్గినా వేడి యింకా తగ్గలేదు. వడగాలి సాగింది.

O

(ఆంధ్రజ్యోతి – సచిత్ర వారపత్రిక : సంక్రాంతి ప్రత్యేక సంచిక – 1972)